

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Victor Boico,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Sidorovici Constantin în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe

*Romanov Roman XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

- 1. instanța de fond:** 06.2.2020-04.11.2020;
- 2. instanța de apel:** 30.11.2020-23.02.2021;
- 3. instanța de recurs:** 16.04.2021-28.07.2021.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 noiembrie 2020, Romanov Roman a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă în coroborare cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, echivalent cu 100 000 lei, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

S-a dispus încasarea de la Romanov Roman în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea raportului de expertiză nr. 201902D2579 din 04.12.2019 suma de 320 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Romanov Roman la 2.11.2019, aproximativ la ora 15.20 min., fiind la ghidonul motocicletei de model „Yamaha YZF R1” cu numărul de înmatriculare XXXXX”, deplasându-se pe str. Calea Orheiului, din direcția bd. Renașterii spre str. Studenților mun. Chișinău, fără a manifesta diligența necesară la trafic, neținând cont de totalitatea factorilor specifici condițiilor rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător auto, la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalităților de conducere a vehiculului, în procesul de conducere a motocicletei a încălcat - prevederile pct. 3 al Regulamentului

circulației rutiere (în continuare R.C.R.) care prevede că, „participanții la trafic sînt obligați să respecte – regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sînt provocate de circumstanțe iminente, pct. 4 al R.C.R conform căruia „orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participant la trafic execută cerințele acestuia; pct. 11 lit. (f) al R.C.R. care prevede că „la trecerile pentru pietoni cu circulație nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor care se află la marginea carosabilului și intenționează să se angajeze în traversare, precum și celor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului; în cazul în care înaintea trecerii pentru pietoni s-a oprit sau a redus viteza vreun vehicul, conducătorii altor vehicule care se deplasează pe benzile alăturate pot continua deplasarea numai după ce s-au asigurat că pe trecere nu sînt pietoni”; pct. 45 alin. 1) lit. a), b), d) al R.C.R, care stipulează: 1) „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) condițiile rutiere” și alin. 2) al aceleiași pct., care prevede că „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”; prevederile art. 22, alin. 4) din Legea nr. 131-XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluiditatea și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic și cerințele art. 23 al aceleiași legi, conform căruia participanții la traficul rutier sunt obligați să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere”, ca rezultat, în apropiere de imobilul 89/2 de pe str. Calea Orheiului mun. Chișinău a comis tamponarea pietonului Bordea Valeria, care se deplasa pe marcajul rutier ”trecere pentru pietoni” de la dreapta spre stînga conform direcției deplasare a motocicletei.

În rezultatul acestui accident rutier, pietonului Bordea Valeria i-au fost cauzate vătămări corporale manifestate prin: fractura osului pubic și ischatic bilateral cu deplasarea fragmentelor; fractura cominutivă de os iliac pe stînga; fractura cominutivă a femurului drept treimea medie cu deplasarea fragmentelor; entorsă gradul 2 articulația genunchi stîng; fractura maxilei și mandibulei; traumatism cranio-cerebral închis manifestat prin comoție cerebrală, excoriații la nivelul mâinilor, care în baza Raportului de expertiză judiciară nr. 201902D2579 din 04 decembrie.2019, eliberat de către Centrul de medicină Legală se califică ca vătămare corporală gravă.

Astfel, prin acțiunile sale Romanov Roman a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. (a) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, avocatul Sidorovici Constantin în numele inculpatului a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei sub formă de amendă, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să-i fie aplicată inculpatului o pedeapsă mai blândă cu menținerea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În susținerea cerințelor sale, apărătorul a indicat că, sentința primei instanțe este neîntemeiată în partea aplicării pedepsei inculpatului și anume în partea mărimii amenzii de 2000 unități convenționale, echivalentul a 100 000 lei, deoarece în ședința de judecată, inculpatul până la începerea cercetării judecătorești a declarat personal prin înscris autentic, că recunoaște vina în săvârșirea faptei indicate în rechizitoriu și solicit ca examinarea cauzei să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală.

La fel, a menționat că, la aplicarea pedepsei inculpatului, acuzatorul de stat a solicitat pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 750 la 1000 unități convenționale, însă instanța de fond nu a luat în vedere solicitarea acuzatorului de stat și subiectiv a decis suma în mărime de 2000 unități convenționale, nemotivând decizia sa, or, suma în mărime de 100 000 lei, stabilită de instanță ca pedeapsă, este exagerată.

Cu referire la stabilirea pedepsei complementare obligatorii, apărătorul a indicat că, din luna august inculpatul activează la întreprinderea „Eco Art Toys” în calitate de șofer și anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, nu i-ar permite să activeze și ca urmare, acesta nu va avea alte surse de venit și nu va putea achita amenda. Mai mult decât atât, instanța de fond nu a luat în vedere faptul că starea materială a inculpatului nu-i permite să achite suma în mărime de 100 000 lei, deoarece inculpatul până în luna septembrie nu a lucrat (în pandemie acesta a pierdut locul de muncă), este căsătorit și împreună cu soția locuiesc cu părinții lui, care tot nu sunt încadrați în câmpul muncii.

3.1. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel și de către avocatul Pîcălău Dorian în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței în ceea ce privește aplicarea pedepsei de 2000 u.c. cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 1000 u.c., cu admiterea solicitării apărării privind remiterea cererii de excepție neconstituțională înaintată în cadrul examinării în prima instanță.

În motivarea cererii de apel, avocatul a invocat că nu este de acord cu sentința deoarece amenda aplicată este prea dură în sensul cuantumului acesteia, cu atât mai mult că, procurorul în cadrul dezbaterilor a solicitat aplicarea pedepsei în mărime de 50 000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2021, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea fără modificări a sentinței.

4.1. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a indicat că, instanța de fond a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, instanța încadrând just acțiunile inculpatului în baza dispozițiilor art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, după semnele calificative *„încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății”*.

Instanța de apel a reținut că, s-a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, vinovăția inculpatului a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, apreciind faptele săvârșite de acesta, încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Totodată, instanța de apel a indicat că autorii cererilor de apel sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, dar nu sunt de acord cu pedeapsa aplicată sub formă de amendă în mărime de 2000 u.c. ce constituie echivalentul a 100 000 lei și în partea stabilirii pedepsei complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Prin urmare, nici procurorul, nici inculpatul și avocatul acestuia, nici un alt careva participant la proces nu au atacat sentința în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului motiv pentru care instanța de apel nu a purces la judecarea fondului cauzei în această parte, și s-a expune doar în privința stabilirii și individualizării pedepsei.

La capitolul numirii pedepsei principale inculpatului Romanov Roman, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată soluția instanței de fond corespunzătoare stării de drept, dar și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale.

Instanța de apel a conchis că, la adoptarea sentinței, individualizând pedeapsa principală, instanța de fond a respectat prevederile art. 96, art. 385 alin. (1) și art. 394 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței/deciziei care sunt circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează

persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

În viziunea instanței de apel, instanța de fond suficient a abordat condițiile ce vizează circumstanțele cauzei și persoana celui vinovat din care considerente a aplicat și prevederile art. 79 Cod penal, ținând cont de faptul că inculpatul a colaborat activ cu organele de urmărire penală, a recunoscut integral vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, a recuperat integral prejudiciile cauzate părții vătămate, se caracterizează pozitiv, se află pentru prima dată pe banca acuzaților, aplicându-i o pedeapsă mai blândă de altă categorie și anume sub formă de amendă de 2000 unități convenționale, ceea ce constituie echivalentul a 100 000 lei, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

La fel, instanța de apel a menționat că, motivele indicate în cererile de apel referitoare la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ce constituie echivalentul a 100 000 lei este prea aspră, înrăutățește situația familială a inculpatului, automobilul fiind unica lui sursă de existență, or chiar și acuzatorul de stat în dezbaterile judiciare a solicitat aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, adică echivalentul a 50 000 lei, nu poate fi reținut, deoarece pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, mai mult ca atât, instanța de apel a indicat că, motivul invocat nu corespunde realității, or atât din discursul procurorului anexat la materialele cauzei cât și din procesul verbal al ședinței de judecată în instanța de fond rezultă că în cadrul ședinței de judecată acuzatorul de stat a solicitat aplicarea pedepsei inculpatului sub formă de amendă în mărime de 2000 u.c., echivalentul a 100 000 lei, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Instanța de apel a respins afirmațiile apărării precum că instanța nu s-a expus asupra prevederilor art. 61, 75, 76, 79 Cod penal și că nu a indicat motivele aplicării unei asemenea pedepse, deoarece din partea descriptivă a deciziei rezultă clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de fond în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, care au fost just reținute și care s-a apreciat reieșind din scopul pedepsei aplicate, ce poate fi atins doar prin executarea pedepsei stabilite.

Nu au fost reținute nici argumentele apelanților referitoare la faptul că, instanța de fond putea să înlătore pedeapsa complementară, în temeiul art. 79 alin. (1¹) Cod penal, deoarece, reieșind din prevederile normelor date, înlăturarea pedepsei complementare, prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită, este un mijloc acordat instanței de judecată pentru o individualizare maximă a pedepsei, din care se desprinde faptul că instanța poate, dar nu este obligată, reținând prezența circumstanțelor atenuante, de a înlătura pedeapsa complementară.

Astfel, instanța de apel a menționat că, în spiritul art. 79 Cod penal, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului. Împrejurările obișnuite sânt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale.

La acest capitol s-a reținut că, la examinarea cauzei, instanța de fond cu toate că a stabilit careva circumstanțe excepționale care au justificat aplicarea unei pedepse mai blânde, întemeiat a ținut să aplice pedeapsa complementară obligatorie, având în vedere circumstanțele cauzei, astfel încât pedeapsa complementară – anularea dreptului de a conduce mijloace de transport aplicată inculpatului de către prima instanță este stabilită corespunzător gravității faptei și în raport cu pericolul social al acesteia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Sidorovici Constantin în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În susținerea celor solicitate, apărătorul critică decizia instanței de apel prin care a fost menținută soluția primei instanțe în partea stabilirii pedepsei penale, menționând în acest sens că pedeapsa stabilită inculpatului este una prea aspră, or, instanța nejustificat a acordat credibilitate părții acuzării și neântemeiat a respins argumentele apărării.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Din textul recursului rezultă că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de inculpat și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, însă recurentul își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Astfel, Colegiul penal remarcă că, argumentele recurentului privind stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, sunt nefondate, or, persoanei recunoscute

vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, instanța de recurs reține că, instanța de apel a dat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 și 79 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite care se atribuie la categoria infracțiunilor grave, de motivul inculpatului, de persoana acestuia, corect a conchis că corijarea acestuia poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Colegiul penal reamintește că, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

De asemenea, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Instanța de recurs ordinar reține că, solicitarea recurentului privind aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în cuantum mai mic și fără anularea dreptului de

a conduce mijloace de transport, solicitare care de fapt nici nu a fost motivată indicând doar dezacordul cu pedeapsa stabilită, or, simplul motiv că recurentul nu este de acord cu pedeapsa stabilită, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru casarea deciziei recurate.

Mai mult decât atât, după cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la pronunțarea deciziei recurate, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că, nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în conformitate cu legea și în limitele acesteia, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e:

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Sidorovici Constantin în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe *Romanov Roman XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **04 octombrie 2021**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Victor Boico